പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 5 (പാതാലഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 042

ശേഷ ഉവാച.

ആഹ്വയംതം മഹാസൈന്യവാരിധൗ പുഷ്കലം നൃപമ് .

സമാലക്ഷ്യ കപീംദ്രോഽപി ഹനൂമാംസ്തമധാവത 1.

ലാംഗൂലമുദ്യമ്യ വിശാലദേഹം .

സരാവമാതത്യ പയോദഘോഷമ് .

രണസ്ഥിതാന്വീരവരാൻകപീംദ്രോ .

ജഗാമ തം വീരമണിം നൃപേന്ദ്രമ് 2.

ആയാംതം തം ഹനൂമംതം വീക്ഷ്യ പുഷ്കല ഉദ്ഭടഃ .

വിലോകയാമാസദൃശാ വൈരിക്രോധ സുശോണയാ 3.

ജഗാദ തം ഹനൂമംതം പുഷ്കലഃ പരമാസ്ത്രവിത് .

മേഘഗംഭീരയാ വാചാ നാദയന്രണമംഡലമ് 4.

പുഷ്കല ഉവാച.

കഥം ത്വം സമരേ യോദ്ധുമാഗതോസി മഹാകപേ .

കിയദ്ബലം സ്വല്പമേതദ്രാജ്ഞോ വീരമണേർമഹത് 5.

യത്ര ത്രിജഗതീ സർവാ സംമുഖേ സമുപാഗതാ .

തത്ര ത്വം ലീലയാ യോദ്ധും യാതുമിച്ഛസി വാ ന വാ 6.

കോയം രാജാ വീരമണിഃ കിയദ്ബലമഥാല്പകമ് .
അത്രാഗമനമത്യുഗ്രം തവ വീര ന ഭാവ്യതേ 7.
രഘുനാഥകൃപാപാംഗാദഹം നിസ്തീര്യ ദുസ്തരമ് .
ക്ഷണാന്നിര്യാമി കീശേംദ്ര മാ ചിത്തം കുരു സംഗരേ 8.
ത്വയാ രാക്ഷസപാഥോധിസ്തീർണോ രാമകൃപാപ്ലവാത് .
തഥാ രാമം സുസംസ്മൃത്യ നിസ്തരിഷ്യാമി ദുസ്തരമ് 9.
യേ കേചിദ്ദുസ്തരം പ്രാപ്യ രഘുനാഥം സ്മരംതി ച .
തേഷാം ദുഃഖോദധിഃ ശുഷ്കോ ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ 10.
തസ്മാദ്വ്രജ മഹാവീര ശത്രുഘ്നസവിധേ ബലിൻ .
ഏഷ ആയാമി നിർജിത്യ ഭൂപം വീരമണിം ക്ഷണാത് 11.
ശേഷ ഉവാച.
ഇതി ധീരാം സമാകർണ്യ വാണീം പുഷ്കലഭാഷിതാമ് .
ജഗാദ വചനം ഭൂയഃ പുഷ്കലം പരവീരഹാ 12.
ഹനുമാനുവാച.
പുത്ര മാ സാഹസം കാർഷീർഭൂപം വീരമണിം പ്രതി .
ഏഷ ദാതാ ശരണ്യശ്ച ബലശൗര്യസമന്വിതഃ 13.
ത്വം ബാലഃ സ്ഥവിരോ ഭൂപോഽഖിലശസ്ത്രാസ്ത്രവിത്തമഃ .
അനേകേ വിജിതാഃ സംഖ്യേ വീരാഃ ശൗര്യസുശോഭിനഃ 14.
ജാനീഹി പാർശ്വേ തസ്യ ത്വം രക്ഷിതാരം സദാശിവമ് .
ഭക്ത്യാ വശീകൃതം സ്ഥാണും സോമം ചൈതത്പുരിസ്ഥിതമ് 15.
തസ്മാദഹമനേനൈവ യോത്സ്യേ ഭൂപേന പുഷ്കല .
അന്യാന്വീരാന്വിജിത്വാ ത്വം കീർതിമാപ്നുഹി പുഷ്കലാമ് 16.
പുഷ്കല ഉവാച.
ശിവോ ഭക്ത്യാ വശീകൃത്യ സ്വപുരേ സ്ഥാപിതോഽമുനാ .
പരമസ്യാശു ഹൃദയേന തിഷ്ഠതി മഹേശ്വരഃ 17.
സദാശിവോയമാരാധ്യ പരമം സ്ഥാനമാഗതഃ .

സ രാമോ മന്മനസ്ത്യക്ത്വാ ന ക്വാപി പരിഗച്ഛതി 18.

യത്ര രാമസ്തത്ര വിശ്വം സർവം സ്ഥാസ്നു ചരിഷ്ണു ച .

തസ്മാദഹം ജയിഷ്യാമി രണേ വീരമണിം നൃപമ് 19.

വ്രജ ത്വം സമരേ യോദ്ധുമന്യാന്മാനിവരാന്നൃപാൻ .

വീരസിംഹമുഖാൻകീശ മച്ചിംതാം മാ കുരു പ്രഭോ 20.

വാചമിത്ഥം സമാകർണ്യ ഹനൂമാന്ധീരസേവിതാമ് .

ജഗാമ സമരേ യോദ്ധും വീരസിംഹം നൃപാനുജമ് 21.

ലക്ഷ്മീനിധിഃ സുതേനാസ്യ ശുഭാംഗദസുസംജ്ഞിനാ .

ദ്വൈരഥേന പ്രയുയുധേ മഹാശസ്ത്രാസ്ത്രവേദിനാ 22.

ബലമിത്രേണ സുമദഃ സ്വപ്രതാപബലോർജിതഃ .

യോദ്ധും സശസ്ത്രഃ സംഗ്രാമം വിചചാര നൃപാത്മജഃ 23.

ആഹ്വയംതം നൃപം ദൃഷ്ട്വാ ദ്വൈരഥേ യുദ്ധകോവിദഃ .

പുഷ്കലോ രുക്മഖചിതേ രഥേ തിഷ്ഠന്യയൗ ഹി തമ് 24.

രാജാ തമാഗതം ദൃഷ്ട്വാ പുഷ്കലം യുദ്ധകോവിദമ് .

ഉവാച നിർഭിയാ വാണ്യാ രണമധ്യേ സുഭാഷിതഃ 25.

വീരമണിരുവാച.

ബാലമായാഹി മാം ക്രുദ്ധം സംഗ്രാമേ ചംഡകോപനമ് .

ഗച്ഛ പ്രാണപരീപ്സായൈ മാ യുദ്ധം കുരു മേ സഹ 26.

ത്വാദൃശാൻബാലകാൻഭൂപാ മാദൃശാഃ കൃപയംതി ഹി .

പ്രഹരംതി ന ചൈതാന്വൈ തസ്മാദ്ഗച്ഛ രണാദ്ബഹിഃ 27.

യാവത്ത്വം ന മയാ ദൃഷ്ടശ്ചക്ഷുർഭ്യാം താവദുന്മനാഃ .

സാംപ്രതം ത്വാം പ്രഹർതും ന മനഃ സമഭികാംക്ഷതി 28.

യത്ത്വയാ മത്സുതോ ബാണൈർഭിന്നോ മൂർച്ഛീകൃതഃ പുനഃ .

സർവം മയാ ക്ഷാംതമദ്യ തവബാലധിയോ മഹത് 29.

ഇതി വാക്യം സമാകർണ്യ പുഷ്കലോ നിജഗാദ തമ് .

പുഷ്കല ഉവാച.

ബാലോഽഹം ത്വം മഹാവൃദ്ധഃ സർവശസ്ത്രാസ്ത്രകോവിദഃ 30.
ക്ഷത്രിയാണാം മതം ചൈവ യേ ബലാധിക്യസംയുതാഃ .
ത ഏവ വൃദ്ധാ ഭൂപാഗ്ര്യ ന വയോവൃദ്ധതാം ഗതാഃ 31.
മയാ തേ മൂർച്ഛിതഃ പുത്രഃ സശൗര്യബലദർപിതഃ .
ഇദാനീം ത്വാമഹം ശസ്ത്രൈഃ പാതയിഷ്യാമി സംഗരേ 32.
തസ്മാത്ത്വം യത്നതസ്തിഷ്ഠ രാജൻസംഗ്രാമമൂർധനി .
രാമഭക്തം ന മാം കശ്ചിജ്ജയതീംദ്രപദേ സ്ഥിതഃ 33.
ഇത്ഥം ഭാഷിതമാശ്രുത്യ പുഷ്കലസ്യ നൃപാഗ്രണീഃ .
ജഹാസ ബാലം സംവീക്ഷ്യ കോപം ച വ്യദധാത്പുനഃ 34.
തം വൈ കുപിതമാലക്ഷ്യ ഭരതാത്മജ ഉന്മദഃ .
ജഘാന ശരവിംശത്യാ രാജാനം ഹൃദി തീക്ഷ്ണയാ 35.
രാജാ താനാഗതാന്ദൃഷ്ട്വാ ബാണാംസ്തേന വിമോചിതാൻ .
ചിച്ഛേദ പരമക്രുദ്ധഃ ശരൈസ്തീക്ഷ്ണൈരനേകധാ 36.
തദ്ബാണച്ഛേദനം ദൃഷ്ട്വാ ഭാരതിഃ പരവീരഹാ .
ചുകോപ ഹൃദയേഽത്യംതം രാജാനം ച ത്രിഭിഃ ശരൈഃ 37.
വിവ്യാധ ഭാലേ ഭൂപാല പുത്രഃ പുഷ്കലസംജ്ഞകഃ .
തത്ര ലഗ്നാ വിരേജുസ്തേ ത്രികൂടശിഖരാണി കിമ് 38.
തൈർബാണൈർവ്യഥിതോ രാജാ ജഘാന നവഭിഃ ശരൈഃ .
ഹൃദയേ പുഷ്കലം വീരം മഹാകോപസമന്വിതഃ .
തൈർവത്സദന്തൈർബഹ്വസ്രം പീതം രാമാനുജാങ്ഗജമ് 39.
സർപാ ആശീവിഷാ യദ്വത്ക്രുദ്ധാസ്തദ്വപുഷി സ്ഥിതാഃ .
പരമം കോപമാപന്നഃ പുഷ്കലോ ഭൂമിപം പുനഃ 40.
ബാണാനാം ശതകേനാശു ബിഭേദ ശിതപർവണാമ് .
തൈർബാണൈഃ കവചം ഭിന്നം കിരീടഃ സശിരസ്ത്രകഃ 41.
രഥോ ധനുർമഹത്സജ്യം ഛിന്നം കോപപരിപ്ലവാത് .
ക്ഷതജേന പരിപ്ലുഷ്ടോ ബാണഭിന്നകലേവരഃ 42.

അന്യം സ്യംദനമാരുഹ്യ ജഗാമ ഭരതാത്മജമ് .

ധന്യോസി വീര രാമസ്യ ചരണാബ്ജമധുവ്രത 43.

മഹത്കൃതം കർമ ത്വേദ്യ യദഹം വിരഥീകൃതഃ .

പ്രാണാന്രക്ഷസ്വ ഭോ വീര സാംപ്രതം മയി യുദ്ധ്യതി 44.

സുലഭാ ന തവ പ്രാണാഃ കാലരൂപേ മയി സ്ഥിതേ .

ഇത്യുക്ത്വാ വ്യഹനദ്ബാണൈരസംഖ്യൈഃ ശസ്ത്രകോവിദഃ 45.

ഭൂമൗ ദിശി ച തദ്ബാണാ നാന്യദ്ദൃശ്യേത തത്ര ഹ .

അനേകേ ഗജസാഹസ്രാ ഭിന്നാ അശ്വാഃ സമംതതഃ 46.

രഥാരഥിയുതാസ്തേന ഛിന്നാ ഭിന്നാ ദ്വിധാകൃതാഃ .

ശോണിതൗഘാ സരിത്തത്ര പ്രസുസ്രാവ രണാംഗണേ 47.

യത്രോന്മദാ ഹി മാതംഗാ ദൃശ്യംതേ ശൈലശൃംഗവത് .

കേശാഃ ശൈവാലലക്ഷ്യാസ്തേ മുഹുഃ പ്രാണിശിരഃ സ്ഥിതാഃ 48.

അനേകേ പാണയശ്ഛിന്നാ വീരാണാം മുദ്രികാശ്രിയഃ .

ദൃശ്യംതേ അഹിവത്തത്ര ചംദനാദികരൂഷിതാഃ 49.

ശിരാംസി ച ഭടാഗ്ര്യാണാം കച്ഛപാഭാം വഹംതി വൈ .

മാംസാനി പംകാ യത്രാസന്വീരാണാം മഹതാം തതഃ 50.

ഏവം വ്യതികരേ വൃത്തേ യോഗിന്യഃ ശതശോ രണേ .

പപുഃ പാത്രേണ രുധിരം പ്രാണിനാം രണപാതിനാമ് 51.

മാംസാനി ബുഭുജുസ്താ വൈ ഹർഷകൗതുകസംയുതാഃ .

പീത്വാ തു ശോണിതം തത്ര ഭക്ഷിത്വാ മാംസമുന്മദാഃ 52.

നനൃതുർജഹസുഃ പ്രോച്ചൈരുജ്ജഗുഃ പ്രധനാംഗണേ .

പിശാചാസ്തത്ര സമരേ പ്രാണിനാം മസ്തകാനി വൈ 53.

ധൃത്വാ കരാഭ്യാം മത്താംഗാസ്താലവദ്വാദനോദ്യതാഃ .

ശിവാസ്തത്ര മഹാമാംസം പതിതാനാം രണാംഗണേ 54.

ഭക്ഷിത്വാ വ്യനദന്മത്താഃ കാതരാണാം ഭയപ്രദാഃ .

കാതരാസ്ത്രാഃ സമാപന്നാ ഗതാഃ കുംജരകോടരേ 55.

ഭക്ഷിതാ യോഗിനീഭിസ്തേ പാപിനാം ക്വാപി ന സ്ഥിതിഃ .

ഏതത്കദനമാലക്ഷ്യ സ്വസൈന്യസ്യ രഥാഗ്രണീഃ 56.

പുഷ്കലോഽപി ചകാരാത്ര കദനം രണമംഡലേ .

ഭിദ്യംതേ ഗജശീർഷാണി പതംതി മൗക്തികാനി തു 57.

ദൃശ്യതേ ലോമഭിഃ പൂർണാ താമ്രപർണീവ തന്നദീ .

പുഷ്കലപ്രഹിതാ ബാണാ നൃണാമംഗേഷു സംഗതാഃ .

കുർവംതി പ്രാണവിച്ഛേദം വീരാണാമപി സർവതഃ 58.

സർവേ രുധിരസിക്താംഗാഃ സർവേ ച്ഛിന്നനിജാംഗകാഃ .

ദൃശ്യംതേ കിംശുകാ യദ്വത്സുഭടാഃ പ്രധനാംഗണേ 59.

ഏതസ്മിൻസമയേ ക്രുദ്ധഃ സമാഭാഷ്യ മഹീപതിമ് .

ജഘാന ബഹുബാണൈസ്തം രോഷപൂരപരിപ്ലുതഃ 60.

തദ്ബാണവേധഭിന്നാംഗോ വിശീർണകവചോ നൃപഃ .

മഹാബലം തം മന്വാനഃ പ്രാഹരച്ഛരകോടിഭിഃ 61.

തൈർബാണൈഃ കവചാന്മുക്തം സുസ്രാവ ബഹുശോണിതമ് .

വപുർബഭൂവ രുചിരം ശരപംജരഗോചരമ് 62.

ശരപംജരമധ്യസ്ഥോ വിഹ്വലീകൃതമാനസഃ .

ശരാന്നേതും ച സംധാതും ന ക്ഷമഃ സ ച ഭാരതിഃ 63.

രാമം സ്മൃത്വാ ധനുർധൃത്വാ കരേ സജ്ജം മഹദ്ദൃഢമ് .

മുമോച ബാണാന്നിശിതാന്വൈരിവൃംദനിവാരണാൻ 64.

തൈർബാണൈഃ ശരജാലം തദ്വിധൂയ മുനിപുംഗവ .

ശംഖം പ്രധ്മായ സമരേ ജഗാദ ഗതഭീർനൃപമ് 65.

പുഷ്കല ഉവാച.

ത്വയാ കൃതം മഹത്കർമ യന്മാം ബാണസ്യ പംജരേ .

ഗോചരം കൃതവാന്വീര വീരതാപനമുദ്ഭടമ് 66.

വൃദ്ധത്വാന്മമ മാന്യോസി സാംപ്രതം രണമംഡലേ .

പശ്യമേഽദ്യ പരാക്രാംതം രാജന്വീരമണേ മഹത് 67.

ബാണത്രയേണ ഭോ വീര മൂർച്ഛിതം കരവൈ നഹി .

തർഹി പ്രതിജ്ഞാം ശൃണു വൈ സർവവീരവിമോഹിനീമ് 68.

ഗംഗാം പ്രാപ്യാപി യോ വൈ താം നിംദിത്വാ പാപഹാരിണീമ് .

ന മജ്ജതി മഹാപാപോ മഹാമൂഢവിചേഷ്ടിതഃ 69.

തസ്യ പാപം മമൈവാസ്തു ചേന്ന ത്വാം രണമംഡലേ .

പാതയേ മൂർച്ഛയാ വീര സന്നദ്ധോ ഭവ ഭൂപതേ 70.

ഇതി വാക്യം സമാകർണ്യ പുഷ്കലസ്യ നൃപോത്തമഃ .

ചുകോപ ഭൃശമുദ്വിഗ്നഃ സംദധേ നിശിതാഞ്ഛരാൻ 71.

തേ ശരാ ഹൃദയം ഭിത്ത്വാ ഗതാസ്തേ ഭാരതേർമഹത് .

പേതുഃ ക്ഷിതാവധോ യദ്വദ്രാമഭക്തിപരാങ്മുഖാഃ 72.

തതഃ ശരം മുമോചാസ്മൈ നിശിതം വഹ്നിസപ്രഭമ് .

ലക്ഷീകൃത്യ മഹദ്വക്ഷഃ കപാടതടവിസ്തൃതമ് 73.

സ ബാണോ ഭൂമിപതിനാ ദ്വിധാ ഛിന്നഃ ശരേണ ഹി .

പപാത രഥമധ്യേ സ രവിമംഡലവജ്ജ്വലൻ 74.

അപരം ബാണമാധത്ത മാതൃഭക്തിഭവം തതഃ .

നിധായ പുണ്യം സോഽപ്യേഷ ചിച്ഛേദ മഹതാ പുനഃ 75.

തദാ ഖിന്നഃ സ ഹൃദയേ കിംകർതവ്യമിതി സ്മരൻ .

രാമം ഹൃദി നിജാർതിഘ്നം മുമോച പരമാസ്ത്രവിത് 76.

സ ബാണസ്തസ്യ ഹൃദയേ ലഗ്ന ആശീവിഷോപമഃ .

മൂർച്ഛാമപ്രാപയത്തം വൈ ജ്വലൻസൂര്യസമപ്രഭഃ 77.

തതോ ഹാഹാകൃതം സർവം പലായനപരായണമ് .

രാജ്ഞി സംമൂർച്ഛിതേ ജാതേ പുഷ്കലോ ജയമാപ്തവാൻ 78.

ഇതി ശ്രീപദ്മപുരാണേ പാതാലഖംഡേ ശേഷവാത്സ്യായനസംവാദേ രാമാശ്വമേധേ വീരമണേഃ പരാഭവോനാമ ദ്വിചത്വാരിംശത്തമോഽധ്യായഃ 42 .